
Turismisektori tööjõu oskuste ja vajaduse uuring ning poliitikasoovitused

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

HAAP
Consulting

Küsimusi saab jooksvalt kirja panna ja
hääletada:

[Slido.com](https://www.slido.com)

Kood: turism

Eesmärgid

1) milliste oskuste ja pädevuste profiiliga ja kui palju töötajaid vajab turismisektor lühema, kriisist taastumise ja pikema ehk sektori rohe-, digi- ja innovatsioonipöörde järel

2) poliitikakujundajate ja sektori praktikute võimalused tööturu ning töötajaskonna hariduse ja oskuste mõjutamiseks

Uurimisstrateegia

Lauaanalüüs: uuringud, strateegiad, tegevuskavad Eestis, Soomes, Suurbritannias ja Portugalis

24 individuaalintervjuud ja fookusgruppi, neis 48 osalejat:

tööandjad;
haridusasutused;
poliitikakujundajad;
erialaliidud.

Kaks küsitlust:
591 õppijat (MTT õppekavadelt)
358 ettevõtjat

Ettevõtjad iseloomustavad enda mainet
tööandjana sõnaga "ebakindel".

Slido.com

Kood: turism

Hinnangud kriiside mõjule

58%

90% ettevõtete hulgas, kus 10 ja enam
töötajat

42% vastajatest
ettevõtete hulgas, kel
töötajad puuduvad,
arvas, et kriisid pole
mõju avaldanud

81% kõrghariduse ja 62%
kutsehariduse omandajaist
arvas, et enesekindlus ei
vähenenud

Tööjõuga seonduvad proovikivid

1

ei ole võimeline
maksma
konkurentsivõime-
list palka

2

raske leida
vastava
kvalifikatsiooniga
töötajaid

3

noored ei soovi
tööle tulla

Atraktiivset tööandjat iseloomustav

44%

Töö võimaldab
õppida uusi asju

36%

Tööandja on
loonud mugava
töökeskkonna

36%

Töö kõrvalt jääb
piisavalt vaba
aega hobide, pere
jmt tegelemiseks

74% peab tõenäoliseks, et asub pärast õpingute lõppu õpitaval erialal tööle või jätkab töötamist

“Kui COVIDi poleks tulnud, oleksid väga paljud asjad jäänud loorberitele lebama. Kes tahab areneda, kui kõik on niigi hästi, kui inimesed nagunii tulevad su juurde, üks läheb ära, teine tuleb asemele.”

Soovitused I

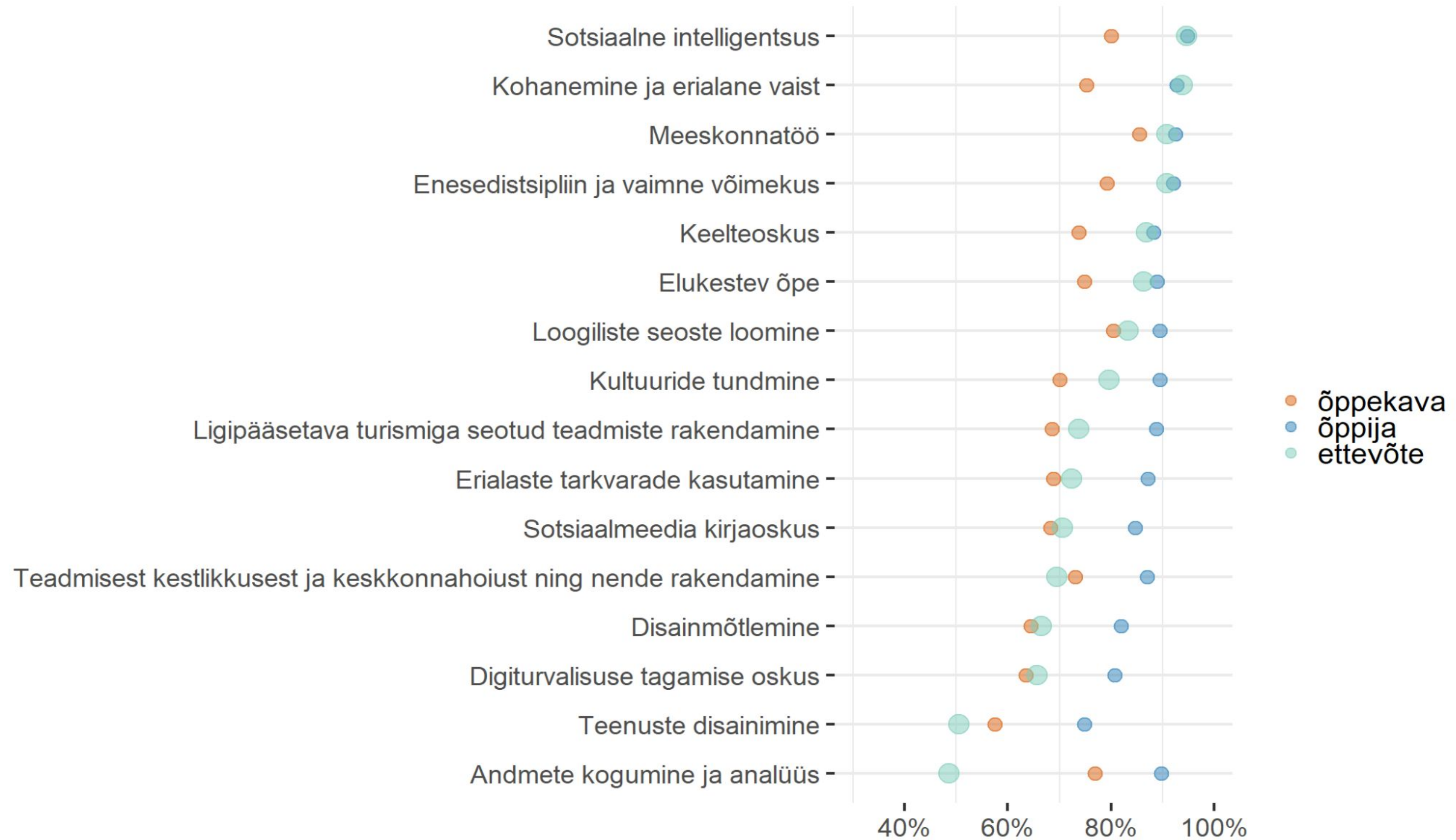
- ✓ Pöörata tähelepanu sellele, et töö võimaldaks töötajail õppida uusi asju, töökeskkond oleks mugav ning töö kõrvalt jääks piisavalt vaba aega hobide, pere jmt tegelemiseks.
- ✓ Turundada turismisektori töö- ja õppimisvõimalusi ka vanemaealistele – ka kogemustega inimesed otsivad uusi väljakutseid või (hooajalisi) lisatöid enda arendamiseks.
- ✓ Toetada turismisektori usaldusväärse tõusu mh mainekampaaniate (edulugude esile toomine) ja tugevate eestkõnelejate abil, nagu on tehtud näiteks õpetajaameti maine kujundamiseks.

Paindlike ja multifunktsionaalsete töötajate
ootus.

Taustatööde lihtsustamine digitaliseerimise
abil vabastab inimeste aega meeldejäävate
elamuste pakkumiseks.

Slido.com
kood: turism

Joonis 6. Ettevõtjate ja õppijate hinnangud (õppekavas ja üldiselt) tulevikuoskuste olulisusele

“Taustategevusi ja bürokraatiat saab automatiseerida. Seda, kui sul on giid kanuumatkal, kes näitab sulle rebase onni ja põdra kuuri – seda ei saa automatiseerida, seda füüsilist sidet on vaja.”

Soovitused II

- ✓ Pöörata valdkondlikus tasemehariduses ja täienduskoolitustes tähelepanu üldoskuste arendamisele, pidades silmas mitte ainult seda, "mida" õpetatakse, vaid ka "kuidas" õpetatakse.
- ✓ Pöörata täienduskoolituste ja tasemehariduse õppekavades senisest enam tähelepanu vaimse tervise hoidmise oskusele ja säilenõtkusele ehk kohanemisvõimele ning keerulistes olukordades toimetuleku võimekusele.
- ✓ Õpetada rohe-, digi- ja innovatsioonipöördega toime tulekuks vajalikku tasemehariduse ja täienduskoolituste õppekavades läbivalt.

Tööandjate hinnangul on õppijatel vähe kokkupuudet MTT ettevõtete igapäevaga ning vahel on ebaselge, miks nad MTT valdkonnas hariduse omandasid.

Ootused enne õppima asumist

71%

Saada valdkonnas
töötamiseks
vajalikud
teadmised/
oskused

71%

Saada kutset /
haridustaset
tõendav tunnistus

54%

Omandada
täiendavalt
valdkonnas
töötamiseks
vajalikke
oskusi/teadmisi

“Meil oli üks grupp, kus väljalangevus oli väga suur. Ma küsisin ka, mis on see eesmärk ja pärast praktilalt tulekut, kas see on nüüd see töö, mis sa tahaksid teha, siis väga paljud vastasid, et tulid õppima ikkagi keskhariduse pärast. Ilmselgelt ta ei lähe sellesse valdkonda tööle.”

“Minu grupis on veel seitse inimest ja enamik neist on tulnud õppima selleks, et oskaks kodus süüa teha.”

Soovitused III

- ✓ Toetada õpipoisiõppe ehk töökohapõhise õppe atraktiivsemaks muutumist MTT erialadel, tuues esile selle rakendamise kasu tööandjatele, või suurendades tööandjate motivatsiooni õppijaid tasustada näiteks riikliku koolituskompensatsiooni abil nagu Soomes. Pöörata tähelepanu ka sobival kutsetasemel juhendajate koolitamisele ja tasustamisele.
- ✓ Mõelda koos praktikabaasidega läbi praktika korralduse aspektid (sh juhendajale antav info; praktika eesmärkide selgus, et saadud kogemus oleks väärtuslik; praktika ajastus, arvestades valdkonna hooajalisust ning jälgides, et kõik praktikad ei satuks samale perioodile).
- ✓ Tasustada praktikantide panust.
- ✓ Muuta karjäärinõustamine õppekavade kohustuslikuks ja läbivaks osaks.

Ootus paindlikumalt õppida ja töötada

*Täiskasvanud õppija = töötav
õppija*

*63% peab oluliseks töötajate
erialast ettevalmistust*

*“Noored, tudengid, kes teevad
augustikuus hea meelega 80–100%
koormust ja ajaliselt peaks
septembri koormuse ära otsustama
augusti lõpuks, aga neil ei ole siis
veel tunniplaani, ütlevad: “Kui ma
pean praegu otsustama, mis
koormusega ma tulen, siis pigem
ma ei tule üldse.” Koormust ei saa
praegu kõigutada selle
amplituudiga, mis meil praegu
mõlemale poolele vaja on.”*

Soovitused IV

- ✓ Jälgida, et VÕTA-süsteemi kasutamisel oleks õppijal võimalik ka õppeaega lühendada. Näiteks võiks õppija oma pädevuse tõendamise järel õppida lühikaval ehk läbida õppekava kolme aasta asemel näiteks pooleteisega.
- ✓ Kaaluda, milliseid teadmisi on vaja sageli ja korduvalt edasi anda ning arendada selleks e-õppe formaate (ka eesti keelt emakeelena mitte kõnelevatele õppijatele). Need nõuavad palju iseseisvust, kuid suurendavad õppija vastutust õppimise ees. Katsetada, kuidas täiendada e-õppes omandatud praktilise väljundiga.
- ✓ Tagada, et õppijail oleks võimalik keskhariduse järgse kutse- ja kõrghariduse vahel paindlikult liikuda, mille üheks võimaluseks võivad olla integreeritud õppekavad.

- ✓ Toetada ettevõtjaid selliste koolitusvajaduste rahuldamisel, mida riiklikult rahastatud täienduskoolitused ei kata; näiteks võimalik maksutagastus või soodustus tööandjatele, kes investeerivad oma töötajate koolitusse; "koolitusosaku" taotlemise võimalus sarnaselt Kredexi ja EASi ühendasutuse varasema programmiga.
- ✓ Ühendada jõud sarnaste koolitusvajaduste katmiseks samas piirkonnas) saavad ühendada jõud, et pakkuda töötajatele sobivaid koolitusi, nagu näiteks Ülemiste City ettevõtetele mõeldud programm "Koolituskrediit".

- ✓ Võimaldada paindliku koormusega töösuhteid (näiteks muutuvtunnilepingud), mis on reguleeritud töölepinguseadusega; arvestada vajadusel sotsiaalmaksu minimaalse kohustuse aluseks oleva kuumäära jaotumist mitme töösuhte peale.
- ✓ Leevendada välistööjõu värbamisele kehtivaid nõudeid (kvoot, keskmise brutopalga nõue), mis võimaldaks värvata töötajaid ka väljaspool hooajalisi töid.
- ✓ Leevendada keelenõuet teenindavatel ametikohtadel või kohustada ettevõtteid tagama võimalus saada eestikeelset teenindust, mis aga ei tähenda, et kõik klientidega kokkupuutuvad töötajad peavad oskama keelt B1 tasemel.

MTT valdkonna hariduse pakkujad ja tööandjad
näevad vajadust süsteemse koostöö järele.

Soovitused V

- ✓ Kaaluda riikliku turismikoolituse kogu kokku kutsumist (seotud ministeeriumid, st vähemalt MKM ja HTM, SoM, valdkonna kõrghariduse ja kutsehariduse õppekavade esindajad, kutseandjad, valdkonna tööandjate esindajad, piirkondade esindajad), et esmalt paremini mõista üksteise tööprotsesse, seejärel asuda lahendama konkreetseid tööjõu ettevalmistuse ja täiendõppega seotud kitsaskohti ning planeerida tegevusi, arvestades ka tulevikutrende.
- ✓ Õppeasutused ja tööandjad saavad haarata initsiatiivi koostöö soodustamiseks – erialaste ainete õpetamise, külalistundide, õppekäikude korraldamise, õpetajate stažeerimisvõimaluste ning läbimõeldud ja süsteemse praktikaprotsessi kaudu (haridusasutused, erialaliidud, tööandjad).

Küsimused

Täna!

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

HAAP
Consulting